

ผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ต่อสถานะทางการเงินของกองทุน

โดย นางสาวกุลธิดา สมศรี
นักวิเคราะห์งบประมาณปฏิบัติการ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตมากขึ้น และช่วยให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ คือ การศึกษา ทั้งนี้ ภาครัฐได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการศึกษาซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 54 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งครอบคลุมเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2538 - 2539 เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างมาก ภาครัฐจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการเร่งรัดพัฒนาการศึกษา จึงมีการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กยศ. เริ่มดำเนินการให้กู้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาเป็นครั้งแรกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 และดำเนินการจนถึงปัจจุบัน โดยให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา ประมาณ 6 ล้านคน หรือคิดเป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ 600,000 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564) แม้ว่า กยศ. จะให้โอกาสทางการศึกษาด้วยการให้กู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงการศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งครอบคลุมทั้งผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และไม่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบปัญหาในการชำระเงินคืน กยศ. เป็นจำนวนมาก จึงมีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ดังนั้น บทความนี้จึงเป็นการศึกษาผลกระทบจากราชบัญญัติดังกล่าว โดยย้อนกลับไปตั้งแต่ช่วงการก่อตั้ง กยศ. การจัดตั้งกองทุนเงินให้เปล่าซึ่งถูกยกเลิกไปโดยมติคณะรัฐมนตรี และการยุบรวมกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) เข้ากับ กยศ. กฎหมายใหม่ฉบับนี้ จะเป็นการเปิดกว้างและขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างไร และจะส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของกองทุนอย่างไร รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ จะทำให้กองทุนมีแนวโน้มที่จะขอรับจัดสรรงบประมาณจากรัฐหรือไม่ ทั้งที่ กยศ. ไม่ได้ขอรับจัดสรรงบประมาณมาตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา

ความเป็นมาของ กยศ.

กยศ. จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเงินสำหรับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและอาชีวศึกษา) จนถึงระดับปริญญาตรี
2. สนับสนุนและเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับความเจริญทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 รัฐบาลได้เริ่มจัดสรรงบประมาณให้กับ กยศ. เพื่อเริ่มดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นครั้งแรก จำนวน 3,000 ล้านบาท

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติ **กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา**

พ.ศ. 2541 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2541 มีผลให้ กยศ. มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพระหว่างศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาตรี

ประเภท
เงินให้กู้ยืม

ค่าเล่าเรียน

ค่าใช้จ่าย
เกี่ยวเนื่อง

ค่าครองชีพ

เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2547 และเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา โดยจัดให้มีกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (**กรอ.**) เพื่อเป็นกองทุนสำหรับการให้เงินกู้ยืมกับนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา (อนุปริญญา - ปริญญาตรี) ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ และให้ยุติการให้กู้ยืมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและอาชีวศึกษา) โดยจัดให้มี**กองทุนเงินให้เปล่า** สำหรับนักเรียนยากจนและนักเรียนที่เรียนดี เพื่อความเป็นเลิศ และให้สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการ กรอ. และกองทุนเงินให้เปล่า ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงมีภารกิจในการบริหารจัดการทั้ง 3 กองทุน ได้แก่ กยศ. กรอ. และกองทุนเงินให้เปล่า

ปฏิรูป
การเงิน
อุดมศึกษา

กยศ.

กรอ.

กองทุน
เงินให้เปล่า

เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุติการให้กู้ยืมแบบ กรอ. และกองทุนเงินให้เปล่า ในปีการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยกลับมาใช้ระบบการให้กู้ยืมแบบ กยศ. และมีมาตรการให้ความช่วยเหลือสำหรับผู้กู้ยืม กรอ. ต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ กรอ. ดำเนินการต่อไป

ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2551 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการ กรอ. ขึ้นมาใหม่ สำหรับผู้กู้ยืมที่เรียนชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป โดยมุ่งเน้นสาขาที่เป็นความต้องการหลักและมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนร่วมกับภาคเอกชนเป็นลำดับแรก (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2564)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

1. ยกเลิกพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541
2. เกิดการบูรณาการการดำเนินการของทั้ง 2 กองทุน (กยศ. และ กรอ.) ให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน กล่าวคือมีการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ ภาระผูกพัน พนักงานและลูกจ้าง และเงินงบประมาณของ กรอ. เป็นของ กยศ. ตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560
3. กยศ. อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น
4. กยศ. จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาใน 4 ลักษณะ ได้แก่ **ลักษณะที่ 1** เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ **ลักษณะที่ 2** เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ **ลักษณะที่ 3** เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชา

ที่ขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และ**ลักษณะที่ 4** เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

ปัจจุบัน มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

“พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2566 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2566 เป็นต้นไป

ลักษณะการดำเนินงานของ กยศ.

กยศ. เป็นกองทุนหมุนเวียน ซึ่งเป็นหนึ่งในประเภทของเงินนอกงบประมาณ หากกองทุนมีเงินเหลือจ่ายจากการบริหารจัดการ กองทุนสามารถนำเงินเหลือจ่ายดังกล่าวมาสมทบเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนต่อไปได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และหากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานกองทุนสามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุนในแต่ละปีงบประมาณได้ตามความจำเป็นสำหรับ กยศ. ได้รับจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จนถึงปัจจุบัน กองทุนไม่ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณเนื่องจากผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาชำระเงินคืนกองทุนมากขึ้น รวมถึงการบริหารจัดการที่ทำให้ กยศ. มีเงินทุนหมุนเวียนที่ดีขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563)

ผลการดำเนินงานของ กยศ.

1. ภาพรวมการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2564

เป้าหมายการให้กู้ยืม

- จำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา
623,891 รายบัญชี
- วงเงินให้กู้ยืม จำนวน 38,587 ล้านบาท

ผลการให้กู้ยืม

- จำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา
599,366 รายบัญชี (ร้อยละ 96)
- วงเงินให้กู้ยืม จำนวน 25,670.30 ล้านบาท
(ร้อยละ 66.53)

ผู้กู้ยืมเงิน กยศ. ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2564

ผู้กู้ยืมลักษณะที่ 1

- นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
(ร้อยละ 76.14)

ผู้กู้ยืมลักษณะที่ 2

- นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
(ร้อยละ 23.51)

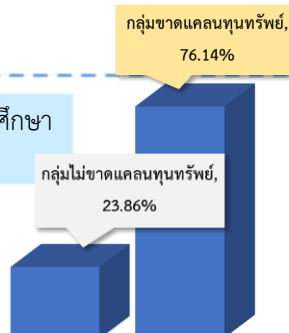
ผู้กู้ยืมเงินลักษณะที่ 3

- นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ (ร้อยละ 0.35)

ผู้กู้ยืมเงินลักษณะที่ 4

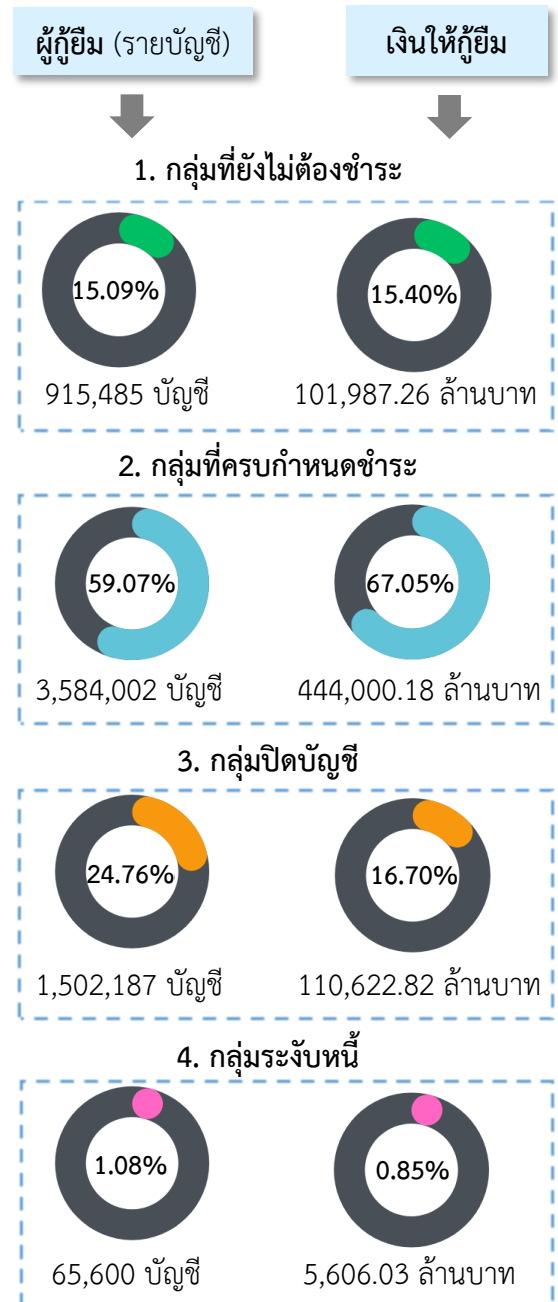
- นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ
(ร้อยละ 0.01)

ภาพที่ 1 : ผู้กู้ยืมเงินประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2564

2. ภาพรวมผลการดำเนินงานของ กยศ.

(สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564)

ตารางที่ 1 : ผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระหนี้ จำแนกตามการค้างชำระและไม่ค้างชำระเงินคืน
(สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564)

รายการ	ผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระหนี้						
	ผู้กู้ยืม	ไม่ค้างชำระ			ค้างชำระ		
	รายบัญชี	รายบัญชี	ร้อยละ (แนวตั้ง)	ร้อยละ (แนวนอน)	รายบัญชี	ร้อยละ (แนวตั้ง)	ร้อยละ (แนวนอน)
ผู้กู้กลุ่มสัญญา 15 ปี	2,394,304	1,234,610	93.63	51.56	1,159,694	51.19	48.44
กลุ่มใกล้เคียง ก่อนฟ้อง	3,091	339	0.03	10.97	2,752	0.12	89.03
กลุ่มดำเนินคดี	981,128	82,598	6.26	8.42	898,530	39.66	91.58
กลุ่มบังคับคดี	205,479	1,115	0.08	0.54	204,364	9.02	99.46
รวม	3,584,002	1,318,662	100	36.79	2,265,340	100	63.21

ที่มา : รายงานประจำปี 2564 กยศ.

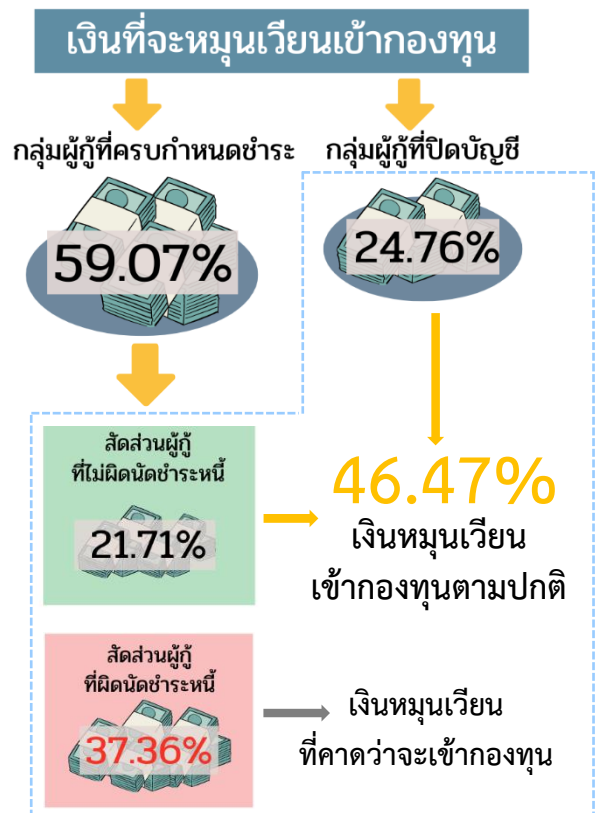
1.3 การบริหารจัดการเงินกองทุน

1. สัดส่วนเงินที่จะหมุนเวียนเข้ากองทุนมาจากเงินกู้ยืมกลุ่มที่ครบกำหนดชำระหนี้และกลุ่มปิดบัญชี ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มข้างต้น รวมทั้งสิ้น 5,086,189 บัญชี (ร้อยละ 83.83 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด) หรือคิดเป็นเงินรวม 554,623 ล้านบาท (ร้อยละ 83.75 ของเงินให้กู้ยืมทั้งหมด)

2. สัดส่วนที่คาดว่าจะเงินจะหมุนเวียนเข้ากองทุนจากกลุ่มผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระ

2.1 สัดส่วนเงินที่หมุนเวียนเข้ากองทุนจากผู้กู้ยืมกลุ่มครบกำหนดชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 36.79 ของผู้กู้ยืมเงินกลุ่มที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ทั้งหมด หรือร้อยละ 21.71 ของผู้กู้ทั้งหมดของ กยศ. (ไม่ผิชนิดชำระหนี้)

2.2 สัดส่วนของผู้กู้ยืมเงินที่ผิชนิดชำระหนี้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.21 ของผู้กู้ยืมเงินกลุ่มที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ทั้งหมด หรือร้อยละ 37.36 ของผู้กู้ทั้งหมดของ กยศ. ซึ่งคาดว่าจะเงินจะไม่หมุนเวียนเข้ากองทุนได้ตามปกติ หรืออาจเกิดเป็นหนี้เสีย อย่างไรก็ตาม กองทุนจะยังได้รับเงินหมุนเวียนเข้ามาในรูปแบบของการฟ้องร้องเอาทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินจากผู้กู้ที่ถูกดำเนินคดีหรือถูกบังคับคดีตามคำพิพากษา

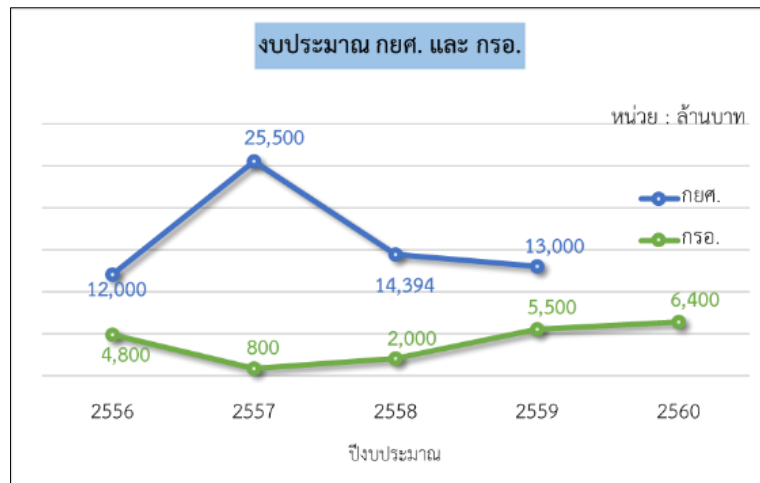

งบประมาณที่จัดสรรให้แก่ กยศ.

ตารางที่ 2 : งบประมาณของกองทุน กยศ. ตั้งแต่เริ่มต้นจัดตั้งกองทุน

กองทุน	งบประมาณรายจ่ายประจำปี (หน่วย : ล้านบาท)						รวม
	เริ่มจัดตั้ง* - 2555	2556	2557	2558	2559	2560	
กยศ.	366,536.47	12,000	25,500	14,394	13,000	-	431,430.47
กรอ.	17,743.04	4,800	800	2,000	5,500	6,400	37,243.04
รวมทั้งสิ้น							468,673.51

ภาพที่ 2 : งบประมาณที่จัดสรรให้กับกองทุน กยศ. และ กรอ.

- หมายเหตุ : 1. กยศ. และ กรอ. เริ่มต้นขอรับจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี 2539 และ 2549 ตามลำดับ
 2. ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 กยศ. ไม่ขอรับจัดสรรงบประมาณจนถึงปัจจุบัน
 3. งบประมาณของ กรอ. ถูกยุบรวมเข้าเป็นของ กยศ. เนื่องด้วยผลของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ที่มา : พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2560

กยศ. ได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 ต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 431,430.47 ล้านบาท สำหรับ **กรอ.** ได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 37,243.04 ล้านบาท เนื่องด้วยผลของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 เป็นผลให้มีการยุบ กรอ. รวมเข้ากับ กยศ. ตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติฯ จึงมีการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน เงินงบประมาณของ กรอ. ฯลฯ มาเป็นของ กยศ. ทำให้งบแสดงฐานะทางการเงิน ส่วนของทุน รายการเงินกองทุน ประกอบด้วยงบประมาณ 2 ส่วน คือ งบประมาณที่จัดสรรให้กับ กยศ. และ กรอ. รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 468,673.51 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินที่ กยศ. ใช้หมุนเวียนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนโดยไม่ได้ขอรับจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน (สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2565)

ผลจากการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีกลไกการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้กองทุนมีความมั่นคง และสามารถให้โอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำการเปรียบเทียบสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 กับพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 : ผลของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
1. แก้ไขนิยาม คำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา”	มาตรา 4 “นักเรียนหรือนักศึกษา” ครอบคลุมเฉพาะผู้ซึ่งศึกษา อยู่ในสถานศึกษา และผู้ซึ่งได้รับการตอบรับ ให้เข้าศึกษาในสถานศึกษา (กลุ่มบุคคลในสถานศึกษา) “สถานศึกษา” ครอบคลุม เฉพาะสถานศึกษาที่มีที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษาอื่นของรัฐ โรงเรียนเอกชน และสถาบันอุดมศึกษา ของเอกชน	มาตรา 3 ยกเลิกความใน นิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา” ให้ใช้ความใหม่แทน “นักเรียนหรือนักศึกษา” ขยายขอบเขตจากกฎหมายเดิม โดยให้รวมถึงผู้ ซึ่งมีหลักฐานว่าจะเข้าศึกษา ในหลักสูตรอาชีวหรือเพื่อ ยกระดับทักษะ สมรรถนะ หรือการเรียนรู้ในสถานศึกษา “สถานศึกษา” ขยายขอบเขต จากกฎหมายเดิม โดยให้ หมายรวมถึงบุคคล หรือคณะบุคคลซึ่งจัดให้มี การศึกษาในหลักสูตรอาชีว หรือเพื่อยกระดับทักษะ สมรรถนะ หรือการเรียนรู้ ตามที่คณะกรรมการกองทุนฯ กำหนดด้วย	- เพื่อให้ผู้ซึ่งจะเข้าศึกษา ในหลักสูตรอาชีวหรือ เพื่อยกระดับทักษะ สมรรถนะ หรือการเรียนรู้ สามารถ ขอกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ ที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้ได้ รวมทั้ง มีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อขยายขอบเขตของคำว่า “สถานศึกษา” ซึ่งนอกจาก การศึกษาในโรงเรียน หรือสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ให้หมายความรวมถึงบุคคล หรือคณะบุคคลที่จัดการศึกษา ตามคณะกรรมการกองทุนฯ กำหนด

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
2. ขยายขอบเขตลักษณะของผู้กู้ยืมเงินกองทุน	<p>มาตรา 6 วรรคสาม กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา</p> <p>ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>(1) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์</p> <p>(2) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ</p> <p>(3) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ</p> <p>(4) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ</p>	<p>มาตรา 4</p> <p>ยกเลิกมาตรา 6 วรรคสาม</p> <p>มาตรา 5 เพิ่มความเป็น</p> <p>มาตรา 6/1</p> <p>กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งมีลักษณะดังนี้</p> <p>(1) ขาดแคลนทุนทรัพย์</p> <p>(2) ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ</p> <p>(3) ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ</p> <p>(4) เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ</p> <p>(5) ลักษณะอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม</p>	<p>- ให้กู้ยืมเงินตามกลุ่มเป้าหมายเดิมและเพิ่มเติมกลุ่มเป้าหมายใหม่คือ นักเรียนหรือนักศึกษา</p> <p>ในลักษณะอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ ในการพิจารณาให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดังกล่าว</p>

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
3. ให้ทุนการศึกษา แทนการให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา	มาตรา 6 วรรคสาม กองทุนมีวัตถุประสงค์ในการ สนับสนุนและส่งเสริมด้วย การให้กู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษาใน 4 ลักษณะ ซึ่งเป็นการให้กู้ยืมเงิน เท่านั้น	มาตรา 5 เพิ่มความเป็น มาตรา 6/1 วรรคหนึ่ง (3) และวรรคสอง กรณีนักเรียนหรือนักศึกษา ที่ศึกษาในสาขาวิชา ที่ขาดแคลนหรือสาขาวิชา ที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ คณะกรรมการกองทุนฯ จะกำหนดให้เป็นทุนการศึกษา แทนการให้เงินกู้ยืมก็ได้ ทั้งนี้ จะกำหนดให้ผู้ได้รับทุน ต้องปฏิบัติงานในหน่วยงาน ตามเวลาที่กำหนดด้วยหรือไม่ก็ได้	- มีการขยายวัตถุประสงค์ การดำเนินงานของ กยศ. ซึ่งนอกจากการให้กู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษาแล้ว คณะกรรมการกองทุนฯ จะกำหนดให้เป็นทุนการศึกษา ก็ได้ในสาขาวิชาขาดแคลนหรือ สาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริม เป็นพิเศษ อีกทั้งยังเป็นการให้ อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ ในการพิจารณากำหนดให้ผู้รับ ทุนต้องปฏิบัติงานในหน่วยงาน ตามเวลาที่กำหนดด้วยหรือไม่ก็ได้
4. แก้ไขเพิ่มเติม จำนวนและที่มา ของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการ กองทุนฯ	มาตรา 14 (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 5 คน อย่างน้อยต้องเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ดังนี้ (อย่างน้อยด้านละ 1 คน) 1. การศึกษา 2. เทคโนโลยีสารสนเทศ 3. การเงินหรือการบัญชี 4. กฎหมาย	มาตรา 8 ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 14 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 7 คน อย่างน้อยต้องเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ด้านละ 1 คน) 1. การศึกษา 2. การจัดสวัสดิการสังคม 3. การคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ 4. การเงินหรือการบัญชี 5. แรงงานหรือการพัฒนา ทักษะฝีมือแรงงาน 6. ภาคประชาสังคมที่มี บทบาทในการแก้ไขปัญหา หนี้สินที่เกิดขึ้นจาก การศึกษา 7. กฎหมาย	- มีการแก้ไขเพิ่มเติมที่มา ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดจำนวนกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจาก 5 คน เป็น 7 คน โดยมีการเพิ่มเติม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ ต่อการดำเนินงานของกองทุน และประโยชน์ต่อผู้กู้ยืม เงินกองทุนซึ่งเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
5. เงื่อนไขการเป็น ผู้ขาดแคลน ทุนทรัพย์	มาตรา 19 (5) และ (7) คณะกรรมการกองทุนฯ มีหน้าที่และอำนาจในการ พิจารณาพิจารณาอนุมัติให้ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นัก เรียนหรือนักศึกษาเพื่อ สนับสนุนและส่งเสริม การศึกษา รวมถึงอำนาจ และหน้าที่ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับ การให้เงินกู้ยืมเพื่อ การศึกษาแก่นักเรียนหรือ นักศึกษา และการชำระเงิน คืนกองทุน	มาตรา 9 ยกเลิกความใน มาตรา 19 และให้ใช้ความ ใหม่แทน คณะกรรมการกองทุนฯ มีหน้าที่และอำนาจในการ กำหนดลักษณะนักเรียน หรือนักศึกษาตามมาตรา 6/1 ซึ่งต้องกำหนด ให้ผู้ซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์ อย่างแท้จริงมีโอกาสกู้ยืมเงินได้ โดยคำนึงถึงรายได้ ต่อครอบครัวของผู้กู้ยืมเงิน รายจ่ายของครอบครัว และ รายได้ต่อครอบครัวที่กำหนด เมื่อหักรายจ่ายของครอบครัว แล้วไม่เพียงพอ ที่จะรับผิดชอบในการศึกษา ของผู้ที่จะกู้ยืมเงินกองทุน ร่วมด้วย	- มีการกำหนดอำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการ กองทุนฯ เกี่ยวกับการกำหนด ลักษณะนักเรียนหรือนักศึกษา ตามมาตรา 6/1 ไว้ในกฎหมาย โดยตรง ซึ่งต้องกำหนดให้ ผู้ซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์ อย่างแท้จริงมีโอกาสกู้ยืมเงินได้ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ รายได้ครอบครัว ค่าใช้จ่าย และรายได้ครอบครัว หลักหักค่าใช้จ่ายไม่เพียง พอที่จะรับผิดชอบในการศึกษา ของผู้ที่จะกู้ยืมเงินกองทุน สำหรับกฎหมายที่ยกเลิกไป มีการกำหนดลักษณะของผู้กู้ยืม เงินที่ขาดแคลนทุนทรัพย์โดย กำหนดรายได้ของครอบครัว ไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี ¹
6. ยกเลิกผู้ค้า ประกันทุกกรณี	มาตรา 41 วรรคสอง ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน คณะกรรมการกองทุนฯ จะกำหนดให้มีผู้ค้าประกัน การชำระเงินคืนกองทุน ด้วยก็ได้ (จะกำหนดให้ มีผู้ค้าประกันหรือไม่ก็ได้)	มาตรา 15 ยกเลิกความใน มาตรา 41 และให้ใช้ความ ใหม่แทน ในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ห้ามมิให้กองทุนเรียก ให้มีผู้ค้าประกันทุกกรณี	- ยกเลิกผู้ค้าประกันทุกกรณี

¹ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืม
เพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
7. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี	มาตรา 44 วรรคสอง อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญาต้องไม่เกินอัตรา ร้อยละ 7.5 ต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น	มาตรา 18 ยกเลิกความใน มาตรา 44 และให้ใช้ความ ใหม่แทน อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันที่ทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น	- มีการกำหนดเพดาน อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาไว้ ไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี (จากเดิมอัตราดอกเบี้ย ไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี)
8. การยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ย	มาตรา 44 วรรคสาม ในกรณีจำเป็น ผู้จัดการ อาจผ่อนผันให้ ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน กองทุนแตกต่างไปจาก จำนวนระยะเวลา หรือ ลดหย่อนหนี้ หรือระงับการ ชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้ กู้ยืมเงินร้องขอเป็น รายบุคคลหรือเป็นการทั่วไป ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกองทุนฯ กำหนดตามมาตรา 19 (11)	มาตรา 18 ยกเลิกความใน มาตรา 44 และให้ใช้ความ ใหม่แทน คณะกรรมการกองทุนฯ จะยกเว้นหรือลดหย่อน ดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมที่ชำระ เงินคืนกองทุนครบถ้วน หรือมีประวัติชำระเงินคืน กองทุนดีต่อเนื่อง หรือกรณี ที่มีเหตุจำเป็นและสมควร	- มีการบัญญัติเกี่ยวกับการ ยกเว้นหรือลดหย่อนดอกเบี้ย ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินกองทุน ในกรณีต่าง ๆ แต่กฎหมายที่ ยกเลิกไป เป็นการให้อำนาจ ผู้จัดการกองทุนฯ ในการ ลดหย่อนหนี้ หรือระงับการ ชำระเงินคืน แต่ไม่มีการยกเว้น ดอกเบี้ย

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
9. กำหนดระยะเวลาปลอดหนี้	<p>มาตรา 44</p> <p>เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไป ตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุน ตามจำนวนระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนแจ้งให้ทราบ</p> <p>(ไม่มีการบัญญัติระยะเวลาปลอดหนี้ไว้ในกฎหมายโดยตรง)</p>	<p>มาตรา 18 ยกเลิกความในมาตรา 44 และให้ใช้ความใหม่แทน</p> <p>ในการชำระเงินคืนกองทุนให้ผู้กู้ยืมเงินมีสิทธิได้รับประโยชน์จากระยะเวลาปลอดหนี้เป็นเวลา 2 ปี นับแต่ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนให้กองทุน ทั้งนี้ คณะกรรมการกองทุนฯ จะขยายระยะเวลาปลอดหนี้อีกไม่เกิน 2 ปี หากมีเหตุจำเป็นและสมควร</p>	<p>- มีการบัญญัติระยะเวลาการปลอดหนี้ไว้ในกฎหมายโดยตรงและเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ ขยายระยะเวลาปลอดหนี้ได้เพิ่มเติมอีกไม่เกิน 2 ปี ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร</p> <p>สำหรับกฎหมายที่ถูกยกเลิกไปไม่ได้มีการบัญญัติระยะเวลาปลอดหนี้ไว้ในกฎหมายโดยตรงแต่ให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ กำหนดระยะเวลาที่จะเริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดหลังสำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษาแล้วก็ได้ รวมทั้งให้อำนาจผู้จัดการกองทุนฯ พิจารณาผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างจากจำนวนระยะเวลาหรือวิธีการที่กำหนดในกรณีจำเป็นก็ได้</p>
10. เบี้ยปรับลดลงจากไม่เกินร้อยละ 18 ต่อปี เป็นไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี	<p>มาตรา 44 วรรคสี่</p> <p>ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน ผู้กู้ยืมเงินจะต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (อัตราเบี้ยปรับ ไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือร้อยละ 18 ต่อปี)</p>	<p>มาตรา 18 ยกเลิกความในมาตรา 44 และให้ใช้ความใหม่แทน</p> <p>ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน ผู้กู้ยืมเงินจะต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี (อัตราเบี้ยปรับ ไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี)</p>	<p>- มีการกำหนดเพดานอัตราเบี้ยปรับไว้ไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี (จากเดิมอัตราเบี้ยปรับไม่เกินร้อยละ 18 ต่อปี)</p>

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
11. ขยายระยะเวลาการชำระเงินคืนกองทุนหากมีเหตุจำเป็นและสมควร (ผู้กู้ยืมตามสัญญาปกติ)	มาตรา 44 วรรคหนึ่ง ผู้กู้ยืมเงินกองทุนมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมตามสัญญาผู้ยืมเงินคืนให้กองทุนตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนแจ้งให้ทราบ	มาตรา 19 เพิ่มความเป็นมาตรา 44/1 (1) การผ่อนชำระเงินคืนกองทุนต้องคำนึงถึงรายได้และความสามารถในการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงินประกอบด้วย แต่ต้องไม่เกิน 15 ปีนับแต่วันที่มีหน้าที่ต้องชำระเงินคืนกองทุน แต่หากมีเหตุจำเป็นและสมควรจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้	- มีการกำหนดหลักการที่คณะกรรมการกองทุนฯ จะต้องดำเนินการกำหนดมาตรการใด ๆ ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุนตามมาตรา 19 (8) ซึ่งมีการเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนในการผ่อนชำระเงินคืนกองทุน
12. การคำนวณเงินที่จะนำไปหักหนี้ที่ค้างชำระ	มาตรา 44 วรรคสาม ไม่มีการบัญญัติวิธีการคำนวณหนี้ค้างชำระของผู้กู้ยืมเงินที่มีหนี้ค้างชำระไว้ในกฎหมายโดยตรง แต่ให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามมาตรา 44 วรรคสาม	มาตรา 19 เพิ่มความเป็นมาตรา 44/1 (3) ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีหนี้ค้างชำระทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ย หรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม เงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระให้นำไปหัก “ต้นเงินเฉพาะส่วนที่ครบกำหนด ดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม” ตามลำดับ	- มีการบัญญัติวิธีการชำระหนี้ค้างชำระไว้ในกฎหมายโดยตรง ซึ่งมีความแตกต่างจากกฎหมายปี พ.ศ. 2560 ที่ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนฯ ในการกำหนดวิธีการชำระเงินคืนกองทุน

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
13. มาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระเงินค้ำหรือชำระเงินค้ำครบถ้วนก่อนกำหนดเวลา	ไม่มีการบัญญัติมาตรการจูงใจโดยอาจลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดไว้โดยตรงในกฎหมาย แต่มีการให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ ในการกำหนดมาตรการใด ๆ ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินค้ำกองทุนตามมาตรา 19 (14)	มาตรา 19 เพิ่มความเป็นมาตรา 44/1 (5) การกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระเงินค้ำกองทุนหรือชำระเงินค้ำกองทุนครบถ้วนก่อนกำหนดเวลา ซึ่งอาจเป็นการลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดก็ได้	- ให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนฯ ในการกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่ผิดนัดชำระเงินค้ำกองทุนหรือชำระเงินค้ำกองทุนครบถ้วนก่อนกำหนดเวลา
14. ขยายระยะเวลาชำระเงินค้ำกองทุนกรณี que ผู้กู้ยืมเงินถูกบอกเลิกสัญญา	มาตรา 48 วรรคสาม ผู้กู้ยืมเงินที่ถูกบอกเลิกสัญญาผู้ยืมเงิน มีหน้าที่ต้องชำระคืนเงินกู้ยืมที่ได้รับทั้งหมดคืนให้แก่กองทุนภายใน 30 วันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการบอกเลิกสัญญา	มาตรา 21 เพิ่มความเป็นวรรคสาม ของมาตรา 48 ระยะเวลาตามวรรคสอง กองทุนจะขยายให้ตามความจำเป็นที่เห็นสมควรก็ได้	- ขยายระยะเวลาในการชำระเงินค้ำกองทุนกรณี que ผู้กู้ยืมเงินถูกบอกเลิกสัญญาผู้ยืมเงิน โดยพิจารณาจากความจำเป็นที่เห็นสมควร

ประเด็น	กฎหมาย กยศ. 2560	กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติม	ความแตกต่าง
15. ลักษณะของ ผู้กู้ยืมเงินที่ได้รับ การระงับหนี้ ที่มีต่อกองทุน	<p>มาตรา 49</p> <p>- กรณีผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ ความตาย ให้สัญญากู้ยืมเงิน หน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่ผู้กู้ยืมเงินมีต่อกองทุน เป็นอันระงับไป</p> <p>- กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินพิการ หรือทุพพลภาพ จนไม่สามารถประกอบ การงานได้ ให้ผู้จัดการ มีอำนาจพิจารณาสั่งระงับ การเรียกให้ชำระหนี้ ตามสัญญากู้ยืมเงินได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกองทุนฯ กำหนด</p> <p>- กรณีที่ผู้ค้าประกันถึงแก่ ความตาย การดำเนินการ เกี่ยวกับความรับผิดชอบ ของผู้ค้าประกันให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กองทุนฯ กำหนด</p>	<p>มาตรา 22 ยกเลิกความใน มาตรา 49 และให้ใช้ความ ใหม่แทน</p> <p>กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ภายหลังจากการกู้ยืม เงิน ให้หนี้ที่มีต่อกองทุนเป็น อันระงับไป</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ล้มละลาย² (ยกเว้นเป็นบุคคล ล้มละลายทุจริต)</p> <p>(3) เป็นคนพิการหรือ ทุพพลภาพจนไม่สามารถ ประกอบการงาน หรือประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้ ตามลักษณะและ ระยะเวลาที่คณะกรรมการ กองทุนฯ ประกาศกำหนด</p> <p>(4) เป็นโรคอันตรายร้ายแรง หรือมีเหตุอันไม่สามารถ ประกอบการงานหรืออาชีพได้ ทั้งนี้ ตามลักษณะและ ระยะเวลาที่คณะกรรมการ กองทุนฯ ประกาศกำหนด ในกรณีตาม (2) ให้ระงับเฉพาะ หนี้ในส่วนที่ไม่ได้รับจากการ แปรทรัพย์สินในคดีล้มละลาย</p>	<p>- มีการบัญญัติลักษณะเพิ่มเติม ของผู้กู้ยืมเงินที่ได้รับการระงับ หนี้ที่มีต่อกองทุน โดยมีความ แตกต่างและความเหมือนกับ กฎหมายฉบับ พ.ศ. 2560 ดังนี้</p> <p>ความเหมือน คือ ผู้กู้ยืมเงิน ที่ถึงแก่ความตาย และผู้กู้ยืมเงิน ที่พิการหรือทุพพลภาพ จนไม่สามารถประกอบการทำงาน หรืออาชีพได้</p> <p>ความแตกต่าง</p> <p>1. ผู้กู้ยืมเงินที่เป็นโรคอันตราย ร้ายแรงหรือมีเหตุ อันไม่สามารถประกอบการทำงาน หรืออาชีพได้</p> <p>2. ความรับผิดชอบ ของผู้ค้าประกัน กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินได้รับสิทธิ ตามมาตรา 44 วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก วรรคเจ็ด และวรรคแปด</p>

ที่มา : (1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(2) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

² ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีลักษณะเป็นบุคคลล้มละลายตามมาตรา 22 (2) ให้ระงับเฉพาะหนี้ในส่วนที่ไม่ได้รับจากการแปรทรัพย์สิน ในคดีล้มละลาย กล่าวคือหากลูกหนี้ กยศ. รายใดที่ถูกฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลาย กองทุนในฐานะเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอ เฉลี่ยทรัพย์ในคดีดังกล่าวแล้ว และศาลมีคำสั่งให้กองทุนได้รับการเฉลี่ยทรัพย์ในจำนวนเท่าใด หนี้ในส่วนที่ถูกหนี้ยังคงค้างชำระ ต่อกองทุนให้เป็นอันระงับ

บทสรุปและข้อสังเกต

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2566 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2566 โดยผู้เขียนมีความเห็นและข้อสังเกตต่อการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับดังกล่าวดังนี้

1. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อกำหนดกลไกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาผู้กู้ยืมเงินประสบปัญหาการชำระเงินคืนกองทุน ซึ่ง กยศ. ได้มีการฟ้องร้องผู้ผิดนัดชำระหนี้และผู้ค้ำประกันต่อศาลเพื่อบังคับชำระหนี้เป็นจำนวนมาก และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ก็จะต้องมีการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ไม่อาจประนอมหนี้ได้ กฎหมายฉบับนี้จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดกลไกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืน กยศ. ได้ ได้แก่ การปรับลดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจากไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นไม่เกินร้อยละ 1 ต่อปี การปรับลดเพดานอัตราเบี้ยปรับจากไม่เกินอัตราร้อยละ 18 ต่อปี เป็นไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี การกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระเงินคืนหรือชำระเงินคืนครบถ้วนก่อนกำหนดเวลา โดยการลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดก็ได้ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมทั้งมีการให้อำนาจกองทุนสามารถผ่อนผันหนี้ ลดหย่อนหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ แปรหนี้ใหม่ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนได้ทุกช่วงเวลา ไม่ว่าจะในช่วงระหว่างการดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว หรืออยู่ในระหว่างการบังคับคดี เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่าการแก้ไขกฎหมายเพื่อปรับลดอัตราดอกเบี้ยและอัตราเบี้ยปรับ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา โดยจัดตั้งเป็นทุนหมุนเวียนที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชนโดยเฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ สำหรับอัตราเบี้ยปรับร้อยละ 0.5 ต่อปี (จากเดิมร้อยละ 18 ต่อปี) จะทำให้รายได้ของกองทุนลดลง แต่กองทุนยังรับรู้เป็นรายได้อยู่ ผู้เขียนมีความเห็นว่าจะทำให้ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้มีความสามารถที่จะชำระหนี้ได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี และค่าใช้จ่ายในการระงับหนี้และหนี้สงสัยจะสูญ อย่างไรก็ตาม อัตราเบี้ยปรับจากการผิดนัดชำระหนี้มีอัตราที่ต่ำเกินไปอาจไม่จูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน

ทั้งนี้ หากการแก้ไขกฎหมายโดยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับยังทำให้ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ตามเดิม จะทำให้กองทุนมีความเสี่ยงที่จะได้รับรายได้น้อยลง โดยที่ค่าใช้จ่ายยังเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้กู้ยืมเงินยังผิดนัดชำระหนี้ อาจส่งผลทำให้เกิดเป็นหนี้เสียจำนวนมาก และทำให้กองทุนมีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอต่อการให้กู้ยืมได้ ซึ่งจะกระทบต่อภาระงบประมาณในที่สุด เนื่องจาก กยศ. เป็นทุนหมุนเวียน หากเงิน

หรือทรัพย์สินของกองทุนมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของกองทุน กองทุนก็สามารถขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุนในแต่ละปีงบประมาณได้ตามความจำเป็นตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

การกำหนดมาตรการจูงใจ เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินไม่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุนหรือชำระเงินคืนกองทุนครบถ้วนก่อนระยะเวลาที่กำหนด โดยอาจลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดก็ได้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าการลดหย่อนต้นเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใด กองทุนอาจพิจารณาลดหย่อนในอัตราไม่เกินกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและอัตราเบี้ยปรับ เพื่อให้กองทุนยังได้รับรายได้จากอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและอัตราเบี้ยปรับ รวมทั้งนำเงินรายได้มาหมุนเวียนให้กู้ยืมได้มากขึ้นหรือนำเงินรายได้ไปดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

2. การเปิดกว้างโอกาสทางการศึกษา โดยให้กู้ยืมเพิ่มเติมในลักษณะอื่น และอาจให้เป็นทุนการศึกษาแทนการกู้ยืมได้

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ได้มีการเปิดกว้างโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งมีการแก้ไขบทนิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และคำว่า “สถานศึกษา” ให้ครอบคลุมหลักสูตรอาชีวหรือหลักสูตรเพื่อยกระดับทักษะ สมรรถนะ หรือการเรียนรู้ ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่การศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะทำให้กองทุนสามารถให้กู้ยืมในขอบเขตที่กว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ตามกฎหมายเดิมกองทุนมีวัตถุประสงค์

เพียงแต่การให้กู้ยืมเท่านั้น โดยแบ่งผู้กู้ยืมออกเป็น 4 ลักษณะ ซึ่งครอบคลุมทั้งผู้กู้ยืมเงินที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และไม่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้ นอกจากกองทุนจะให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแล้ว กองทุนอาจให้ทุนการศึกษาแทนการให้กู้ยืมก็ได้ในกรณีผู้กู้ยืมเลือกศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ รวมทั้งกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้ได้มีการให้อำนาจและหน้าที่แก่ กยศ. ในการให้กู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาลักษณะอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งกฎหมายที่ถูกยกเลิกไปไม่มีบทบัญญัติดังกล่าว

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การเปิดกว้างโอกาสทางการศึกษาจะทำให้มีผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพิ่มมากขึ้น โดยกองทุนจะต้องจัดสรรเงินให้กู้ยืมสำหรับผู้กู้ยืมเงินเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ประกอบกับนอกจากให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว กองทุนอาจให้เป็นทุนการศึกษาแทนได้ในกรณีผู้กู้ยืมเลือกศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ อาจไม่ได้กระทบสถานะทางการเงินของ กยศ. มากนัก เนื่องจากสัดส่วนผู้กู้ยืมเงินกองทุนกลุ่มลักษณะนักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของผู้กู้ยืมเงินทั้งหมดประจำปีการศึกษา 2564 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

การแก้ไขกฎหมายเพื่อเปิดกว้างโอกาสทางการศึกษา จะช่วยสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำให้แก่แก่นักเรียนหรือนักศึกษาในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการศึกษา อันจะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการเปิดกว้างโอกาสทางการศึกษาจะทำให้ผู้กู้ยืมเงิน กยศ. เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้เขียนมีความเห็นเพื่อให้ กยศ. มีเงินหมุนเวียนเพียงพอต่อ

การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ กองทุนอาจต้องพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการที่จะทำให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถที่จะชำระเงินคืนกองทุนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด และไม่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจากการให้กู้ยืมเงินของกองทุนยังมีรายได้จากอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม และรายได้เบี้ยปรับเงินให้กู้ยืมแต่เป็นอัตราดอกเบี้ย และอัตราเบี้ยปรับที่น้อยกว่าเดิมจากผลของการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

3. ความเสี่ยงของ กยศ. จากการกำหนดไม่ให้มีผู้ค้ำประกันทุกกรณี

กฎหมายใหม่ฉบับนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกรณีการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ห้ามมิให้กองทุนเรียกให้มีผู้ค้ำประกันทุกกรณี ผู้เขียนมีความเห็นว่า กยศ. จะมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้คืน หรือการสืบทายทรัพย์บังคับคดีจากผู้ค้ำประกันในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ ไม่ว่าจะอยู่ในกระบวนการไกล่เกลี่ยฟ้องร้องดำเนินคดี และถูกบังคับคดีตามคำพิพากษาก็ตาม

4. การดำเนินงานของ กยศ. ที่คล้ายกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ว่าด้วยวัตถุประสงค์ของกองทุนในการสนับสนุน และส่งเสริมการศึกษา ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษาแทนการให้กู้ยืมเงินกรณีที่นักเรียนหรือนักศึกษาศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ ทั้งนี้ คณะกรรมการกองทุนฯ

จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ชัดเจน และใช้บังคับเป็นการทั่วไป โดยจะกำหนดให้ผู้ได้รับทุนต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานตามเวลาที่กำหนดด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การแก้ไขกฎหมายข้างต้น จะทำให้ กยศ. มีการดำเนินงานที่คล้ายกับ กสศ. เช่น “โครงการทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น” ที่ดำเนินการโดย กสศ. ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างโอกาสให้นักเรียนยากจนที่มีศักยภาพและมีจิตวิญญาณในความเป็นครูได้ศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ เพื่อบรรเทาปัญหาครูไม่ครบชั้นและการโยกย้ายบ่อย โดย กสศ. สนับสนุนทุนการศึกษาให้นักเรียนยากจนตามเกณฑ์ประกาศเปิดรับโครงการที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่โครงการกำหนดแล้วจะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลซึ่งเป็นภูมิลำเนาของตน ตามความต้องการของทางราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 ปี นับแต่วันที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ผู้เขียนมีความเห็นว่าโครงการทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น มีการดำเนินงานคล้ายกับ กยศ. ที่จะสนับสนุนทุนการศึกษาให้ศึกษาต่อในสาขาครู และ กสศ. กำหนดให้ผู้รับทุนต้องชดเชยทุนคืนโดยการไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ (ต้องกลับไปเป็นครูในท้องถิ่นของตนไม่น้อยกว่า 6 ปี)

5. การแก้ไขกฎหมายทำให้เงินหมุนเวียนเข้ากองทุนได้ช้าลง

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เป็นการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการลดหย่อนการชำระเงินคืนกองทุน เช่น การผ่อนชำระเงินคืนกองทุน ต้องคำนึงถึงรายได้และความสามารถของผู้กู้ แต่หากมีเหตุจำเป็นและสมควร กองทุนก็จะขยายระยะเวลาชำระเงินคืนเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด 15 ปี ก็ได้ รวมถึงการขยายระยะเวลาปลอดหนี้เพิ่มเติมอีกไม่เกิน 2 ปี หากผู้กู้ยืมมีความจำเป็นและสมควร

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การแก้ไขกฎหมายในประเด็นข้างต้นจะทำให้เงินหมุนเวียนกลับเข้ามากองทุนได้ช้าลง แต่กองทุนยังรับรู้เป็นรายได้จากอัตราดอกเบี้ยและอัตราเบี้ยปรับ รวมทั้งเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา โดยเฉพาะผู้กู้ยืมเงินกลุ่มขาดแคลนทุนทรัพย์ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76.14 ของผู้กู้ยืมเงินทั้งหมดของ กยศ.³ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย⁴ ที่ต้องการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาผู้กู้ยืมเงินจะต้องชำระเงินคืนกองทุน แต่ยังคงได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ โดยการชำระเงินคืนกองทุนจะต้องคำนึงถึงรายได้และความสามารถของผู้กู้ยืมเงิน และการขยายระยะเวลาปลอดหนี้ในกรณีที่มีความจำเป็นและสมควร

6. การกำหนดลำดับการหักชำระเงินคืนกองทุนเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 เป็นการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดลำดับการหักเงินชำระคืนกองทุน (ในกรณีที่ค้างชำระเงินคืนกองทุน) ซึ่งเมื่อผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน กองทุนจะต้องนำเงินนั้นไปหักต้นเงิน ดอกเบี้ย หรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม ตามลำดับ

การแก้ไขกฎหมายในประเด็นข้างต้นจะเป็นประโยชน์และเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กู้ยืมที่ค้างชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจาก กยศ. จะนำเงินที่ผู้กู้ยืมชำระเงินไปหักต้นเงินก่อน ซึ่งจะทำให้ต้นเงินที่ค้างชำระเงินลดลง และเมื่อนำต้นเงินที่ลดลงไปคำนวณดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม จะลดลงตามไปด้วย หรือกล่าวได้ว่าผู้กู้ยืมเงินที่ค้างชำระเงินคืนกองทุน ชำระต้นเงินคืนครบแต่จ่ายเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มลดลง นอกจากนี้การแก้ไขกฎหมายประเด็นดังกล่าวไม่ได้ทำให้ กยศ. ไม่ได้รับประโยชน์ ซึ่ง กยศ. จะยังได้รับชำระต้นเงินคืนครบถ้วนตามเดิม แต่รายได้จากอัตราเบี้ยปรับหรือประโยชน์อื่นใด และเงินเพิ่ม จะลดลง

³ ข้อมูลภาพรวมการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2564

⁴ รายได้ครัวเรือนไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี (หรือ 30,000 บาทต่อเดือน)

“แม้ว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดกลไกการชำระเงินคืนและเปิดโอกาสทางการศึกษา แต่การชำระเงินคืนยังเป็นหน้าที่หลักของผู้กู้ยืมเงินที่ต้องชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญาที่ได้ตกลงไว้ และเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2566 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม และปี 2565 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กยศ. พบว่า กยศ. มีผู้กู้ยืมเงินที่ผัดนัดชำระหนี้คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 65 ของลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ทั้งหมด (ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2565) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ระบุว่า กยศ. เป็นกองทุนที่มีหนี้เสียสูงที่สุดในประเทศ (ข้อมูล ณ สิ้นปี 2563) (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2566) หากการแก้ไขกฎหมายไม่สามารถแก้ไขปัญหาจำนวนผู้ผัดนัดชำระเงินคืนกองทุนที่มีอยู่เดิมของกองทุนได้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าจะกระทบต่อสถานะการเงินของกองทุน ทั้งในแง่ของต้นทุนเงินกู้ยืมที่จะหมุนเวียนกลับเข้ามากองทุนได้น้อยลงจากการผัดนัดชำระหนี้ รวมถึงรายได้ของ กยศ. ที่จะลดลงจากการปรับลดอัตราเบี้ยปรับ ทั้งนี้ หากเงินของกองทุนไม่เพียงพอที่จะให้กู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ กองทุนก็จำเป็นที่จะต้องขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ”

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2564). *รายงานประจำปี 2564 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (กันยายน - ตุลาคม 2563). กยศ. กองทุนที่เป้าหมายไม่ใช่กำไร แต่คือ "การให้โอกาส". *พระสยาม MAGAZINE ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม 2563*, 28.
- สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. 2565 *รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (17 มกราคม 2556). *ภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2565* [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 29 มีนาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/?prep_id=408036